

Кучма Ольга Леонідівна

к.ю.н., ас. Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

ОСОБЛИВОСТІ УКЛАДЕННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ ІЗ КЕРІВНИКОМ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Стаття 21 Кодексу законів про працю України встановлює, що особливою формою трудового договору є контракт, в якому строк його дії, права, обов'язки і відповідальність сторін (в тому числі матеріальна), умови матеріального забезпечення і організації праці працівника, умови розірвання договору, в тому числі дострокового, можуть встановлюватися угодою сторін. Сфера застосування контракту визначається законами України [1].

Відповідно до ч.3 ст.54 Закону України «Про освіту» (надалі - Закон) педагогічні та науково-педагогічні працівники приймаються на роботу шляхом укладення трудового договору, в тому числі за контрактом. Прийняття на роботу науково-педагогічних працівників здійснюється на основі конкурсного відбору [2].

Стаття 20 Закону передбачає випадки обрання за конкурсом шляхом укладення контракту керівників навчальних закладів, які є загальнодержавною власністю.

Відповідно до ч.4 ст.20 Закону керівники навчальних закладів, що є комунальною власністю, призначаються органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим у сфері освіти, відповідними обласними, міськими, районними органами управління освітою за попереднім погодженням з місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.

Таким чином, законом (статтею 20) чітко визначено укладення контракту з керівниками навчальних закладів загальнодержавної власності, а з іншого, законом (статтею 54) врегульовано можливість укладення контракту з усіма педагогічними та науково-педагогічними працівниками, до яких належать і керівники навчальних закладів комунальної форми власності.

На практиці виникають дискусії щодо правомірності застосування контракту як особливої форми трудового договору до керівників навчальних закладів комунальної власності.

Вважаю правомірним призначати на посади керівників навчальних закладів комунальної власності шляхом укладання з ними контракту з огляду на наступне.

Абзацом другим частини другої статті 54 Закону встановлено, що перелік посад педагогічних та науково-педагогічних працівників встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Вищезгаданий перелік затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 14.06.2000 р. №963, відповідно до якої посада керівника навчального закладу (незалежно від форми власності) належить до посади педагогічних працівників [3].

Таким чином, норми статті 54 Закону поширюються на керівників всіх навчальних закладів (незалежно від форми власності).

В контексті призначення керівників навчальних закладів статтю 54 Закону необхідно розглядати в системному зв'язку із іншими статтями Закону.

Зокрема, стаття 20 Закону присвячена призначенню на посаду керівника навчального закладу. Так, частинами 2, 3 статті 20 Закону встановлено суб'єктів, які призначають керівника навчального закладу, що є загальнодержавною власністю, шляхом укладення з керівником навчального закладу контракту. Частиною 4 статті 20 Закону встановлено суб'єктів, які призначають керівника навчального закладу, що є комунальною власністю.

Стаття 20 не суперечить за змістом статті 54 Закону, а лише конкретизує, що із керівниками навчальних закладів загальнодержавної власності трудові відносини оформлюються укладенням контракту, і в даній частині стаття 20 має переважне застосування перед статтею 54 Закону щодо визначення форми трудового договору. Проте, стаття 20 Закону не містить вимог щодо укладення трудового договору певної форми при оформленні трудових відносин із керівниками навчальних закладів комунальної власності. Тому в частині визначення форми трудового договору, який може бути укладений при призначенні керівника навчального закладу комунальної власності слід керуватися статтею 54 Закону, яка передбачає укладення трудового договору, в тому числі за контрактом.

Для уникнення непорозумінь у правозастосовній діяльності, вважаю за доцільне внести наступні зміни до чинного законодавства, а саме: частини 4 та 5 статті 20 Закону України «Про освіту» доповнити словами наступного змісту «...шляхом укладення трудового договору, в тому числі за контрактом».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кодекс законів про працю України / Відомості Верховної Ради УРСР. – 1971. - додаток до №50. - ст.375
2. Закон України від 23.05.1991 р. №1060-ХІІ «Про освіту» / Голос України. – 1991. - №122
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 14.06.2000 р. №963 «Про затвердження переліку посад педагогічних та науково-педагогічних працівників» / Урядовий кур'єр. – 2000. - №135